

Sosialidemokraattinen aluevaltuustoryhmä esittää ikäihmisten palveluiden saatavuuden ja peittävyysparantamista Pirkanmaan hyvinvointialueella.

Pirkanmaan hyvinvointialue on muita hyvinvointialueita alemmalla tasolla ikäihmisten palveluiden keskimääräisessä kokonaispeittävydessä (Aluevaltuustolle esitelty strategian toteutumisen arviointiraportti). Tämä koskee erityisesti omaishoidon ja kotihoidon palveluita, joihin on vaikeata päästä asetettujen kriteerien tiukkuuden vuoksi.

Keskimäärin neljä prosenttia 75-vuotiaista sai omaishoidon tukea vaihteluvälin ollessa 2-6 % hyvinvointialueittain (Ratkaisuja kestävän yhteiskunnan rakentamiseen THL:n raportti 1/2025). Saman raportin mukaan aikuisten sopimusomaishoidon kustannukset (418milj.€) ovat noin kolmasosa siitä, mitä maksaisi vaihtoehtoinen hoito (1,2 miljardia €) kotona hoidettavalle aikuiselle. Omaishoitajat ovat arvioineet omaishoidon tuen sopimuksen (19 sivua) byrokraattisuutta liialliseksi ja niiden aiheuttavan jopa pelkoa omaishoitajissa. Lisäksi sopimuksen vaatimus omaishoitajalle sijaisen hankkimisesta on kohtuuton.

Myös kotihoidon peittävyys on laskenut ja laskemassa. Palvelurakenteen muutos ei ole lisännyt kotihoidon palveluita. Vuoteen 2022 verrattuna kotihoito on laskenut 2 % valtakunnallisesti, vaikka ikääntyneiden apua tarvitsevien henkilöiden määrä kasvaa. Onko kotihoidon peittävyys lasku Pirkanmaalla jopa enemmän kuin valtakunnallisesti on tapahtunut, kuten voisi päätellä strategian arviointiraportista. Kotihoidon palveluun pääsyn kriteereitä tulee tarkastella uudelleen siten, että ikääntyneet saisivat palvelut oikea-aikaisesti. Nyt avuntarpeet kodeissa kärjistyvät turvattomuudeksi ja vaaratilanteiksi. Kotihoidon ja tukipalvelujen saatavuuden seuranta tulee saada läpinäkyväksi. Tällä hetkellä esimerkiksi asiakasmaksutoimistossa käsiteltävien maksualennushakemusten päätöksenteko kestää 6-8kk. Myös pääsy yleiseen edunvalvontaan viipyy useita kuukausia.

THL suosittaa tiimityöskentelyn lisäämistä kotihoidossa. Sen arvioidaan parantavan kotihoidon palvelun jatkuvuutta ja laatua.

Sosialidemokraattinen ryhmä esittää, että IKI2035 ohjelman seuraavaa aluevaltuuston tarkastelua varten otetaan valmistelun lähtökohdaksi omaishoidon ja kotihoidon saatavuuden ja peittävyysparantaminen. Samanaikaisesti on tarkasteltava koko palveluketjua hyvinvointia edistäviä palveluista ikäihmisten ympärivuorokautiseen palveluasumiseen asti.

Palvelujen tarve kasvaa tulevina vuosina merkittävästi, kun sekä valtakunnalliset että paikalliset väestöennusteet kertovat ikäihmisten määrän kasvun merkittävästä noususta. Tampereella väestösuunnitteen mukaan v.2021 yli 85-vuotiaita oli 6000 ja v. 2040 heitä olisi 13 000. Samanaikaisesti muistisairauksia sairastavien määrä kasvaa valtakunnallisesti 64 % em. THL:n raportin mukaan. Ikääntyvien palvelun tarve ei mahdollista ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyyslaskemista.

Esitämme myös, että Pirkanmaan hyvinvointialue panostaa moniammatilliseen ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä toimintakyvyn ja osallisuuden vahvistamiseen.

Tampereella 04.02.2025

Sosialidemokraattinen aluevaltuustoryhmä

Joni Kumlander, puheenjohtaja

